

**Viljandi valla arengukava aastateks 2022-2030,
Viljandi valla eelarvestrateegia 2024-2028,
Viljandi valla teehoiukava 2024-2028**
muudatusettepanekud perioodil 19.03.2024 – 30.04.2024

Viljandi Vallavolikogu 25.04.2018 määruse nr 25 „Viljandi valla arengukava ja eelarvestrateegia koostamise kord“ § 6 lg 1 kohaselt vaatab vallavalitsus arengukava üle igal aastal ning täpsustab vajadusel vähemalt nelja eelseisva aasta eesmärgi ja tegevusi. Viljandi Vallavalitsuse 19.03.2024 korraldusega nr 88 „Viljandi valla arengukava aastateks 2022–2030, Viljandi valla eelarvestrateegia aastateks 2023-2027 ja Viljandi valla teehoiukava aastateks 2023-2027 ülevaatamise ja uuendamise ajakava kinnitamine“ määrati ametiasutuse struktuuriüksuste, ametiasutuse hallatavate asutuste, volikogu komisjonide ning kogukonnakogude ettepanekute esitamise tähtajaks 30.04.2024. Kokku laekus 28 ettepanekut. Järgnevalt on välja toodud laekunud ettepanekud, koos Viljandi Vallavalitsuse seisukohtadega, mis on aluseks arengudokumentide eelnõude koostamisel.

Kasutatavad lühendid:

AK – arengukava;
THK – teehoiukava;
EAS – eelarvestrateegia;

Nr	Dokument	Ettepaneku sisu	Tegevuse aasta	Maksumus	Ettepaneku tegija	Vallavalitsuse seisukoht
1	AK/EAS	Palun lisada Viljandi valla arengukavasse Tarvastu Gümnaasiumi juurde juurdeehitusena ujula rajamine koos lastebasseiniga. Vajame ujulat laste ujuma õpetamiseks ja piirkonna inimestele veeprotsetuuride saamiseks sarnaselt Mulgi ja Tõrva vallaga, kus ujulad asuvad koolide juures ja on oma asukohaga end õigustanud. Ujula rajamise maksumuseks on ehitusfirma pakkunud 2 miljonit eurot.	-	2 000 000 eurot	Margus Kitsnik	Finantsseis ei võimalda eelarvestrateegia perioodil 2024-2028.
2	EAS	Jätta ära majanduslikult ebaotstarbekas juurdeehitus Soe lasteaiale lastebasseinina ja muuta eelarve strateegiat järgnevateks aastateks.	-		Margus Kitsnik	Valla arengukavas ja hariduse arengukavas kokkulepitud eesmärk. Ärajätmise otsustab volikogu.
3	AK	Tegevuskava P3 Avaliku ruumi programmi M1 Kogukondade arendamise meetmele lisada täiendav punkt „Leie kogukonnakeskuse rajamine ja arendamine“, väljundiga „Kogukonnamaja, külaplats, vaba aja veetmise võimalused“. Ettepaneku tegemisel lähtume Leie kogukonnamaja rajamise küsimuses Viljandi Vallavolikogu 28.03.2024 istungil vallavalitsusele antud ülesandest ja Viljandi Vallavalitsuse 02.04.2024 istungil otsustatust.			MTÜ Meie Leie	Toetame. Algatatakse detailplaneering.
4	AK	Tegevuskava P4 Kvaliteetse ja mitmekülgse hariduse programmi M1 Õpikeskkonna kaasajastamise ja parendamise meetme punkt 4 „Leie koolihoonest väljumine“ asendada punktiga järgmises sõnastuses			MTÜ Meie Leie	Toetame.

		„Leie lasteaia kolimine Leie kogukonnajaja“ ja muuta vastavalt ka väljund ning vastutaja.					
5	AK	Tegevuskava P6 Kultuuri, spordi ja vaba aja veetmise võimaluste arendamise programmi M1 Raamatukogude meetmele lisada täiendav punkt „Leie haruraamatukogu kolimine Leie kogukonnajaja“, väljundiga „Raamatukogu töö ümberkorraldamine“ (sarnaselt punktides 5 ja 6 nimetatud Kolga-Jaani ja Viiratsi rahvaraamatukogude kolimisega).			MTÜ Meie Leie	Toetame.	
6	AK	Tegevuskava P6 Kultuuri, spordi ja vaba aja veetmise võimaluste arengamise programmi M4 Spordi ja vaba aja tegevuse arendamise meetme punkti 2 Avalike mängu- ja spordiväljakute rajamine tiheasustusaladele väljundi lahtrisse lisada sõna „Leie“. Ettepaneku tegemisel lähtume vallavalitsuse esindajatega peetud aruteludel väljendatud mõttest, et pärast lasteaiarühma Leie kogukonnajaja kolimist on mõistlik paigaldada Kooli kinnistul olev mänguväljak Leie külas vallale kuuluvale Väiketiigi katastriüksusele 32801:001:0425 või muule sobivale avalikus kasutuses olevale maale.			MTÜ Meie Leie	Toetame.	
7	EAS	Viia põhitegevuse tulud alates 2024. aastast kooskõlla eeldatava maamaksu laekumisega, arvestades 2023. a kehtestatud maamaksumäärasid (või 2024. aastal kehtestatavaid maamaksumäärasid) ja tegelikke maa maksustamishindasid. Ettepaneku tegemisel lähtume eeldusest, et eelarvestrateegia koostati 2023. aastal enne maamaksumäärade kehtestamist ja asjaolust, et tegelikud maa maksustamishinnad selgusid alles 2023. a lõpus ja 2024. a jaanuaris ning 2023. aastal ei olnud piisavalt andmeid, et planeerida 2024. – 2027. a tulusid.			MTÜ Meie Leie	On juba arvestatud.	
8	EAS	Näha eelarvestrateegias 2024. ja 2025. aastaks ette Leie kogukonnajaja rajamiseks vajalikud projekteerimis-, ehitus- ja muud kulud (vajadusel ka detailplaneeringu koostamise kulud) arvestades vallavalitsuse poolt tehtud kalkulatsioone ja taotletavat toetussummat ning omaosaluse suurust.		2025	MTÜ Meie Leie	Vastavalt eelarvelistele võimalustele.	
9	THK	Viljandi valla kergliiklusteede ehitamise prioriteetide järjestusse lisada Vaibla-Leie-Oiu ja Vaibla-Jõesuu kergliiklustee. Mõlemad kergliiklusteed on võimalik rajada riigimaantee 92 Tartu – Viljandi – Kilingi-Nõmme tee Võrtsjärve poolsele küljele TRAM-i haldamisel olevale riigimaale. Kergliiklusteed on vajalikud, kuna tegemist on tiheda liiklusega maanteega, millel jalgrattaga või jalgsi liikumine on ohtlik. Lisaks on kergliiklustee vajalik sportlikuks tegevuseks, vaba aja veetmiseks ja liikumiseks avalikus kasutuses olevale Ulge puhkealale ning Võrtsjärve äärde.			MTÜ Meie Leie	Toetame. Koostöös Transpordiametiga.	
10	-	Lisaks palume kaaluda võimalust viia koostamisel olevasse Viljandi valla üldplaneeringusse sisse muudatus Leie külas asuva munitsipaalomandis oleva Pihlaka 13a katastriüksuse maa-ala maakasutuse juhtotstarbe osas ning kavandada see ühiskondlike ehitiste jaoks.			MTÜ Meie Leie	Toetame. Algatatakse detailplaneering.	

11	AK	<p>Olukorra analüüsi peatükk huviharidus ja noorsootöö sõnastada järgmiselt:</p> <p>Viljandi valla noorsootöö kujundajaks on Viljandi valla noortekeskus, kelle hallata on lisaks avatud noorsootööle veel õpilasmalev, suvelaagrid, Bippeni noortevahetus ja rahvusvaheline noorsootöö. Vallas on alates 01.08.2022 üks noortekeskus „Viljandi valla noortekeskus“ mille struktuuriüksusteks on Kolga-Jaani noortekeskus, Ramsi noortekeskus, Saarepeedi noortekeskus, Paistu noortekeskus ja Tarvastu noortekeskus. Lisaks füüsilistele keskustele on Viljandi valla noortekeskuse hallata kogukonna noorsootöö kontseptsioonil toimivad Holstre ja Vana-Võidu Noorteruum. Kogukonna noorsootöö arendustega soovitakse jõuda Viiratsi piirkonda, kuhu rajatakse 2025.aastal kogukonnamaja, kuhu on projekteeritud ruumid ka noortekeskusele.</p> <p>Alates 1.11.2022 on Viljandi valla noortekeskuse üleselt kasutusel elektrooniline Logiraamat, kuhu kogutakse statistikat iga noortekeskuse kohta eraldi, lisakategooriatena on veel huviringid ja õpilasmalev. 2023/2024.õppeaasta jooksul (seisuga 25.04.2024) on noortekeskusi (sh Noorteruume) külastanud 5630 noort, kellest 476 on unikaalne. Keskmine noortekeskust külastav noor on 12-16-aastane noormees.</p> <p>2019. aastal toimus Viljandi vallas noorsootöö kvaliteedi hindamine, mille tulemustest tulenevalt on loodud ühtse juhtimisega noortekeskus ning edendatud seeläbi võrgustikutööd. Noortevaldkonna töötajad on rohkem väärtustatud (võrreldes 2019.aastaga on töötasu tõusnud, puhkusepäevade arv suurenenud, tulenevalt noortekeskuste miinimumstandardist ühtlustati noortekeskuste lahtiolekuaegade ja noorsootöötaja ettevalmistusajaga). Noortekeskuse struktuuris töötab lisaks noorsootöötajatele ka noorte heaolu spetsialist, kelle tööks on NEET-noorte toetamine suundumisel haridus- või tööellu.</p> <p>Peamiseks väljakutseks täna noorsootöös on aktiivsete noorte ülehõivatud ja mitteaktiivsete noorte keeruline kaasamine, välivõimaluste puudumine noortekeskuste ümbruses (nt Ramsi, Tarvastu) ja ruumide kaasajastamise võimekus on ootustest madalam.</p>			Viljandi valla noortekeskuse juhataja	Arvestada olukorra analüüsi uuendamisel.	
12	AK	<p>Tegevuskava P4 M8 punkt 1: meie vallas on tulenevalt hajaasustusest ja pikkadest vahemaadest mobiilse noorsootöö rakendamine keerukam ja oleme loonud meie KOViga sobivama formaadi, milleks on kogukonna noorsootöö. Seega võib punkti 1 lisada „kogukonna noorsootöö kontseptsiooni arendamine“.</p>			Viljandi valla noortekeskuse juhataja	Toetame.	
13	AK	<p>Tegevuskava P4 M8 punkt 6: siin võiks olla parem sõnastus: „NEET noorte jätkusuutlik toetamine noorte heaolu spetsialisti ametikoha ja võrgustikutöö kaudu“.</p>			Viljandi valla noortekeskuse juhataja	Ei näe vajadust. Igapäevane tööprotsess.	
14	THK	<p>Riigi- ja vallateede parem korrashoid ja tolmuwabaks muutmine, sisetee remont, katete ehitamine. Viljandi valla teehoiukava aastateks 2023-2027 järgi teostati 2023 aastal Järvekalda tee</p>			MTÜ Valma Külaselts	Remont ja hooldustööd (garantiiperiood).	

		mustkatte ehitus ning teostati säilituspindamine Kairi teel. Viimane sai aga teostatud kehvasti ning 2024 aasta alguseks on tee uuesti auklik. Tee külgedelt ei ole teostatud pinnase eemaldamist ning tänaseks on tee väga halvas olukorras. Lisada teehoiukavasse Kairi tee korrastamine.					
15	THK	Lisada teehoiukavasse Jaani tee mustkatte ehitus (ca 500m), et oleks tagatud parem ligipääs Vanasauna sadama põhja osale.			MTÜ Valma Külaselts	Lisada teehoiukavasse. Teostada vastavalt eelarvelistele võimalustele.	
16	THK	Lisada arenguplaanidesse Valma-Väluste tee tolmuvabaks muutmise lõpuni viimine (ca 9 km).			MTÜ Valma Külaselts	Riigitee.	
17	THK	Lisada arenguplaanidesse kergliiklustee rajamine Valma teeristist-Valma keskuseni.			MTÜ Valma Külaselts	Toetame. Koostöös Transpordiametiga.	
18	-	Ettepanekud ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamise kava uuendamiseks: Valma küla asub Võrtsjärve kaldal, kus ühiskanalisatsiooni teenusega on liitunud 2020 aasta andmetel ca 28% elanikest. Elanike arv on külas pidevalt kasvanud ning 01.01.2024 aasta seisuga on 147 elanikku. Ühiskanalisatsiooniga on ühendatud ainult Keskuse piirkonnas olevad kinnistud. Teised kasutavad nõukogude ajal rajatud kogumiskaevusid, mis on amortiseerunud ja lekivad. Kuna arenguplaanides on kavas Võrtsjärve äärsete kinnistute liitmine ühiskanalisatsiooniga ning Valma küla asub tiheasustuspiirkonnas, siis elanikel ei ole võimalik saada toetusi vanade kogumiskaevude vahetamiseks ning uuendamiseks. 1) Ettepanek lisada Valma küla ühiskanalisatsiooni uuendamine arenguplaanidesse. 2) Veevarustuse elektrikatkestuste vältimiseks lisada pumpla hoonesse varutoiteallikaks diisलगeneraator.			MTÜ Valma Külaselts	Võtame teadmiseks ÜVK kava uuendamisel.	
19	EAS	Valma Infopunktist on saanud küla ja ürituste toimumise keskus. Hoones viiakse läbi erinevaid ringe, üritusi ning näituseid. Lisaks külas toimuvatele üritustele on ruume võimalik rentida ka väljapoolt küla tulevatele inimestele, mille tõttu tuleb pidevalt paigutada käsitöö väljapanekuid ja ajaloolisi näituseid teisele korrusele ning hiljem jälle tagasi tuua. Esik on kitsas ning garderoob puudub. Küttesüsteem vajab uuendamist. Saalis toimuva ürituse ajal, kui uksed on suletud, ei liigu soe õhk teistesse ruumidesse. Lisaruumi oleks vaja kangastelgede ning käsitöö vahendite paigutamiseks. Eesmärgiks on ka toetada noortele tänapäevaste vaba aja veetmiste võimaluste loomist. Hoone ei vasta ettevõtlus- ja tehnoloogiaministri poolt 29.05.2018 vastu võetud ja 03.06.2018 jõustunud määrus nr 28 „Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele“ kehtestatud nõuetele. Ettepanek lisada Valma Infopunkti laiendus eelarvestrateegiasse.			MTÜ Valma Külaselts	Vastavale eelarvelistele võimalustele.	

20	EAS	Kogukonna elukeskkonna kvaliteedi tagamiseks on vajalik jätkata kiire interneti ühenduse pakkumisega igas majapidamises. Teenuste keskused kolivad suurlinnadesse ning paljude toimingute tegemiseks on vajalik hea internet. Kaugtöö võimaldamine, õppetegevus ning müügi ja teenindussektor vajavad head internetti. Ettepanek jätkata kiire interneti pakkumise toetamist ka väljaspool küla keskust.			MTÜ Valma Külaselts	Kiiret interneti võrku maapiirkondades arendavad riik ja eraettevõtted.	
21	AK/EAS	Viiratsi kooli laiendamine 9. klassiliseks kooliks ja koos sellega kaasneva vajaliku taristu ehitamine. Viimastel aastatel on mitmeid kordi laienenud Viiratsi lasteaed, Viiratsisse on lisandunud juurde palju uusi elumaju, plaanitakse juurde elu ja äripindasid. Kaugemate piirkondade inimesed sõidavad Viljandisse tööle ja toovad lapsed Viiratsisse. Palume analüüsida Viiratsi kasvu ja selle tulemusena langetada otsus kohalike inimeste jaoks tekkinud kooli laiendamise osas.			Tarmo Türk	Igapäevane töö. Vastavalt vajadusele.	
22	AK/EAS	Korda teha J. Laidoneri sünnikodus mälestussammas ja selle ümbrus. Tegemist on valla ühe väarikama ja tunduma kohaga, mis on tuntud ülevabariigiliselt.			Tarmo Türk	Igapäevane töö. Korrastatakse vastavalt vajadusele.	
23	THK	Korda teha teelõik Mustla maanteest Väluste teeni - Viiratsi pst ja Sakala tn. Viiratsi on valla suurim asula, mis on seoses vallamaja kolimisega ja kerkiva tööstuspargiga kujunemas valla keskuseks.			Tarmo Türk	Lisada teehoiukavasse. Teostada vastavalt eelarvelistele võimalustele.	
24	EAS	Viiratsi ringristmikule ehitada valmis Viljandi valda või Viiratsit tähistav sümbol. Sellest on mitmeid kordi räägitud kuid idee teostamisel ei ole veel jõutud.			Tarmo Türk	Viiratsi ringristmikule on planeeritud rajada kohalikku identiteedi tähistav taies „Põim“.	
25	THK	Alustada ettevalmistustega Viiratsi-Vana-Võidu vahelise kergliiklustee jaoks. Hankida tee jaoks vajalikud maad ja teha valmis tee ehituse projekt, et hilisem tee ehitus ei jääks nende probleemide taha. Tuleb üle vaadata Viljandi valla kergliiklusteede edetabel ja panna seal teed pingeritta kasusaajate ja sellel liiklejate hulga ohutuse järgi. Hetkel puudub kahte suuremat valla asulat ühendav kergliiklustee. Vana-Võidu ja Viiratsi koolides käivad lapsed on sunnitud hetkel mööda sõiduteed käima koolis jalgsi ja jalgratastega.			Tarmo Türk	Kavandatud teehoiukava lisa 2. Ettevalmistused käivad.	
26	-	Vana-Võidu piirkonna elanikud käivad ujumas Ärna jõe ääres Looduse tee ääres (hobusekasvatuse all). Tänapäevase seisuga on maaomanik sulgenud traditsioonilise ujumiskoha. Palume valla abi ujumiskoha avamiseks valla elanikele ja selle korda tegemiseks.			Tarmo Türk	Vald ei saa eramaal tegevusi planeerida.	
27	-	Koondada ühtsesse kogumikku kokku vallas asuvad vaatamisväärsused ja hakata seda infot presenteerima meid külastavatele külalistele -eesmärgiga tuua piirkonda juurde külastajad, uusi elanike ja ettevõtlust.			Tarmo Türk	Pidev mainekujundus.	

28	-	Mõelda välja valla hüüdlause, nagu näiteks: Otepää on talvepealinn, Tõrva suvituslinn ja alustada valla turundamist ühtse tervikuna tugevama ja parema elupaiga nimel siinsete elanike jaoks.			Tarmo Türk	Pidev mainekujundus.	
----	---	---	--	--	------------	----------------------	--